

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

24 februari 2004

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de heren Koen Helsen en Jan Roegiers, mevrouw Ria Van Den Heuvel
en de heer Jan Van Duppen –**

betreffende het niet-dringend liggend ziekenvervoer

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

Met dit voorstel van decreet willen de indieners een basis geven aan een aangelegenheid die behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap waarvoor nog geen regeling of decreetale basis voorhanden is.

Algemene doelstellingen van het voorstel van decreet

De kwaliteit van de verstrekte zorg is altijd een belangrijk aandachtspunt geweest voor de Vlaamse Gemeenschap: burgers hebben recht op een minimum kwalitatieve zorg. Het voeren van een kwaliteitsbeleid is dan ook gekoppeld aan de erkenning van zowel de welzijns- als de gezondheidsvoorzieningen. Die kerngedachte vindt men terug in artikel 3 van het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit in de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

Op grond van dat artikel is een verzorgingsvoorziening, overeenkomstig haar opdracht en onverminderd de naleving van de erkenningsnormen die op haar van toepassing zijn, verplicht aan iedere patiënt of cliënt, zonder onderscheid van leeftijd of geslacht, van ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging en zonder onderscheid van de vermogenstoestand van de betrokkene, verantwoordende zorg of bijstand te verstrekken en hem op een respectvolle manier te behandelen of te begeleiden.

In dit voorstel van decreet wordt dat principe herhaald wegens het belang ervan: het vormt immers de kerngedachte van het beleid dat de Vlaamse overheid wil aanhouden om de voorzieningen aan te sturen en om inhoud te geven aan het gezondheidsbeleid.

Bevoegdheden

Het niet-dringend liggend ziekenvervoer behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Het koninklijk besluit van 29 april 1999 tot bepaling van een organieke regeling en de normen waaraan de diensten voor niet-dringend liggend ziekenvervoer moeten voldoen om erkend te worden als medisch-technische dienst zoals bedoeld in

artikel 44 van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987 (B.S. 13 augustus 1999) werd op 15 juni 2000 door de Raad van State geschorst (arrest nr. 87.980) wegens een bevoegdheidsoverschrijding.

Dit voorstel van decreet wil een decreetaal kader schetsen voor een Vlaamse regeling.

Voor het Vlaamse Gewest (Nederlandse taalgebied) kan de regeling die hier wordt voorgesteld, van toepassing zijn zodra er niet-dringend liggend ziekenvervoer gebeurt op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Op grond van artikel 128, § 2, van de gecoördineerde Grondwet hebben de decreten van de Vlaamse Gemeenschap, wat de persoonsgebonden aangelegenheden betreft, kracht van wet in het Nederlandse taalgebied.

Voor het vervoer binnen het Vlaamse Gewest kan de Vlaamse Gemeenschap bepaalde eisen opleggen. Dat betekent dat ook een “Waalse” vervoerder, die zieken vervoert naar een gezondheidsvoorziening in het Vlaamse Gewest, aan de Vlaamse regeling kan worden onderworpen.

Voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, moet erop gewezen worden dat de decreten van de Vlaamse Gemeenschap betreffende persoonsgebonden aangelegenheden enkel kracht van wet hebben ten aanzien van de instellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die wegens hun organisatie moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap. Aan dergelijke “Vlaamse” diensten voor niet-dringend liggend ziekenvervoer kunnen dan ook verplichtingen worden opgelegd.

De andere bevoegde overheden in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en de bevoegde overheid in het Waalse Gewest kunnen uiteraard eveneens een eigen regeling uitwerken voor het niet-dringend liggend ziekenvervoer. Die regelingen kunnen andere eisen stellen dan de Vlaamse regeling.

Bijgevolg lijkt het wenselijk om hierover een samenwerkingssakkoord af te sluiten tussen de verschillende overheden, zodat tegenstrijdigheden in de praktijk vermeden kunnen worden.

Het niet-dringend liggend ziekenvervoer

De regeling die hier wordt voorgesteld, betreft uiteraard niet het vervoer door een particulier. “Liggend” slaat niet zozeer op de houding van de pa-

tiënt, maar op het type wagen waarmee het vervoer gebeurt. Het is duidelijk dat in deze sector overregulering moet worden vermeden: de administratie overstelpen met alle autopapieren tot en met de keuringsbewijzen en de verzekeringsattesten maakt een daadwerkelijke controle onmogelijk. Het voorstel van decreet legt de basis voor een zo volledig mogelijke responsabilisering van de sector zelf, namelijk zelfregulering, door de opdracht te geven tot het uitwerken van minimum kwaliteitseisen voor de diensten van niet-dringend liggend ziekenvervoer door een onafhankelijke expertencommissie die bestaat uit onder andere actoren uit de sector.

Op dit ogenblik bestaan er grote verschillen inzake kwaliteit tussen de verschillende ambulancediensten voor het niet-dringende vervoer. Er is geen prijsreglementering¹.

Koen HELSEN

Jan ROEGIERS

Ria VAN DEN HEUVEL

Jan VAN DUPPEN

¹ Het Riziv (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering) komt slechts voor een paar categorieën van patiënten tussenbeide in de vervoersonkosten, namelijk :

- premature pasgeborenen voor het vervoer van n naar N ;
- patiënten voor nierdialyse ;
- kankerpatiënten voor chemotherapiebehandelingen of bestralingsbehandeling onder bepaalde voorwaarden.

Diverse ziekenfondsen hebben bijdragen voor niet-dringend vervoer opgenomen in de aanvullende verzekeringspolissen die zij aanbieden. De voorwaarden zijn uiteraard uiteenlopend. Enkele ziekenfondsen betalen procentsgewijs terug, variërend van 100% tot 75%, al dan niet met een maximum. Andere betalen een kilometerprijs variërend van 45 cent tot 1 euro per kilometer. Het onderscheid tussen dringend en niet-dringend vervoer wordt ook vaak gemaakt: de bijdragen voor dringend vervoer liggen hoger.

Hoe dan ook, het ziekenvervoer moet kunnen gebeuren met inachtneming van een aantal minimumkwaliteitseisen. In hoeverre dat op dit ogenblik gegarandeerd is, is moeilijk in te schatten. Het Rode Kruis heeft slechts weet van een twintigtal klachten per jaar waarvan de helft betrekking heeft op de kwaliteit en de helft op de factuur. Men raamt het aantal ritten per jaar in Vlaanderen op ongeveer 425.000 (verwijzend naar een verhandeling van Rudy De Win uit 1992, en een onderzoek van Hedeboom uit 1997).

Vanuit de sector zelf is er ook vraag naar het uitwerken van wettelijke voorschriften met betrekking tot de oprichting van initiatieven voor gestructureerde extramurale zorgverlening.

Het bepalen van minimum- en controleerbare kwaliteitsvereisten voor de gestructureerde extramurale zorgverlening is dus een noodzaak.

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK I

Definities en algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° verzorgingsvoorzieningen: de voorzieningen die werkzaam zijn op het vlak van het gezondheidsbeleid, bedoeld in artikel 5, § 1, I, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en de centra of diensten voor revalidatie die zich in hoofdzaak richten tot personen met een handicap in het kader van de bijstand aan personen, bedoeld in artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ;
- 2° niet-dringend liggend ziekenvervoer : het liggend ziekenvervoer naar, van of tussen verzorgingsvoorzieningen, welzijnsvoorzieningen of zorgverstrekkers die gevestigd zijn op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad regelt dit decreet het vervoer naar, van of tussen verzorgingsvoorzieningen, welzijnsvoorzieningen of zorgverstrekkers die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen ;
- 3° dienst voor niet-dringend liggend ziekenvervoer : een organisatie van een of meer personen, al of niet met het oogmerk winstgevend te zijn, die niet-dringend liggend ziekenvervoer aanbiedt.

HOOFDSTUK II

Werkingsbeginselen

Artikel 3

§ 1. Onverminderd de naleving van de erkenningsnormen die op haar van toepassing zijn, verstrekt een verzorgingsvoorziening, overeenkomstig haar opdracht, aan iedere gebruiker verantwoorde zorg, zonder onderscheid van leeftijd of geslacht, van ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging, van ras of geaardheid en zonder onderscheid van de vermogenstoestand van de betrokkene.

§ 2. De verantwoorde zorg, bedoeld in § 1, voldoet aan de vereisten van doeltreffendheid, doelmatigheid, continuïteit, maatschappelijke aanvaardbaarheid en gebruikersgerichtheid. Bij het verstrekken van die zorg worden respect voor de menselijke waardigheid en diversiteit, de bejegening, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het zelfbeschikkingsrecht, de klachtenbemiddeling en -behandeling, de informatie aan en de inspraak van de gebruiker en iedere belanghebbende uit zijn leefomgeving gegarandeerd.

§ 3. Verzorgingsvoorzieningen en gebruikers hebben elk een aandeel in de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de zorg, onverminderd de verantwoordelijkheid van de overheid.

HOOFDSTUK III

Doelstellingen

Artikel 4

Dit decreet voert een algemene regeling in voor het niet-dringend liggend ziekenvervoer waarbij door zelfregulering van de sector voldaan wordt aan de kwaliteits- en de veiligheidseisen ter bescherming van de gebruiker.

HOOFDSTUK IV

Het niet-dringend liggend ziekenvervoer

Artikel 5

De exploitant van een dienst voor niet-dringend liggend ziekenvervoer is ervoor verantwoordelijk dat het vervoer van elke gebruiker wordt uitgevoerd met inachtneming van de bepalingen van artikel 3 en de vereisten inzake veiligheid.

Artikel 6

De Vlaamse regering richt een onafhankelijke commissie op, die belast is met de bepaling, de actualisering en de voortgangsbewaking van de minimumkwaliteitseisen op grond waarvan een dienst voor niet-dringend liggend ziekenvervoer een kwaliteitscertificaat kan krijgen. De commissie is samengesteld uit alle actoren die actief zijn op het werkveld.

Artikel 7

De Vlaamse regering kan interne of externe organen of personen belasten met de controle op de naleving van de bepalingen van artikelen 5 en 6, en van de besluiten die krachtens die bepalingen zijn genomen.

Elke dienst stelt aan de bevoegde controleorganen of -personen alle gegevens ter beschikking die voor de controle en het toezicht noodzakelijk zijn, en zij verleent hen toegang tot de dienst en alle gebruikte uitrusting met het oog op het uitvoeren van de controles.

HOOFDSTUK V

Strafbepalingen

Artikel 8

Onverminderd de toepassing van de straffen in het Strafwetboek, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met een geldboete van 26 euro tot 2.000 euro of met een van die straffen alleen, hij die zich ten onrechte be-

roept op of misbruik maakt van het kwaliteitscertificaat bedoeld in artikel 6.

HOOFDSTUK VI

Slotbepaling

Artikel 9

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2005.

Koen HELSEN

Jan ROEGIERS

Ria VAN DEN HEUVEL

Jan VAN DUPPEN
